

Razne stvari.

Drobtine.

Umrl je 3. dne pretečenega meseca po vsih slovenskih pokrajinah velespoštovani in in slavní gospod

Dr. Karl Lavrič,
odvetnik v Tolminu.

On je bil ljubljeneč goriških Slovencev, velik rodoljub in poseben prijatelj slovenske mladine. Bil je ves čas naročen tudi na „Vrtec“, katerega je takój v začetku z veseljem pozdravil in ga potem v svojih prijateljskih krogih vsako leto živo priporočeval. Ko nam je letos naročnino poslal, pisal nam je sledeče vrstice: „Naročujem se za celo leto na Vaš tukajšnim otrokom priljubljeni časopis. Otroci so ponosni, da ga imajo, a jaz sem prav vesel, kedar pridejo k meni ponj. Gospod! jaz Vam kličem pri srčni „Živio“ in „mnogaja leta!“ — Bog mu daj večni mir in pokoj in večna luč naj mu sveti! A vi, otroci, spominjajte se često njegovega imena!

(Umrl nam je) 5. dne pretečenega meseca zopet drug rodoljub in in vrl narodnjak gosp. Dr. Valentin Pavlič, odvetnik v Velikovecu na Koroškem. Tudi on je z veseljem podpiral naš list, ter ga je priporočeval in širil med slovensko mladino. Bodi mu blag spomin tudi v našem listu!

(Umrl je) Gustav Nieritz 16. febr. v Dreždanah v 81. letu svoje starosti. G. Nieritz je bil učitelj in velik prijatelj nemške mladine. Njegove knjižice za mladino so razširjene po vsej Nemčiji. Spisal je preko 100 zvezkov lepíh pripovedek za nemško mladino. Takih rodoljubívihih pisateljev treba bi bilo tudi tebi, ljuba slovenska mladina!

(Največje cerkve v Evropi)
so: Cerkev sv. Petra v Rimu, v ka-

terej ima 60.000 ljudi dosti prostora glavna cerkev v Milanu ima za 37.000 ljudi prostora; cerkev sv. Pavla v Londonu ima prostora za 25.000 ljudi; cerkev sv. Zofije v Carigradu za 23.000 ljudi; cerkev Materje Božje v Parizu za 21.000 ljudi; glavna cerkev v Pizi za 13.000 ljudi; cerkev sv. Vida v Pragi za 11.000 ljudi in cerkev sv. Marka v Mletcih za 7.000 ljudi.

(Dva nova časopisa.) V Gorici je začel s 15. januarjem izhajati nov slovenski časopis pod naslovom: „Gospodarski list, organ c. kr. kmetijskega društva v Gorici.“ Izhaja po dvakrat v mesecu in stoji za vse leto 2. gld. — V Zagrebu je izišel 20. febr. „Jugoslovanski Stenograf“, kateremu je izdatelj in urednik Ant. Bezenšek, katerega tudi vi vsaj po imenu užé iz poprejšnih „Vrtčevih“ letnikov poznate. „Jug. Stenograf“, izhaja vsak drugi mesec in stoji za vse leto 1 gld. 40 kr. Priporočamo ga živo!

(Novci.) Obče merilo, da se odloči vrednost kakega blagá, so novci (denarji). A novci so dvojni: kovani ali papirnati. Papirnati novci imajo samo neko dozdevno vrednost, katero takój izgubé, ako se mogó v kovane novce izmeniti. Kovani novci se kujejo iz kovín; zaznamovani so z napisom, grbom ali posebnim znamenjem tistega, ki ima pravico da novce kuje. Kovine, iz katerih se novci kujejo, so: zlato, srebro in baker. Zlato in srebro so jako mehke kovine, da se prehitro ne izrabijo, treba jih je legovati t. j. primešati jim je treba nekoliko trjih kovín, navadno bakra.

(Papir.) Gledé nove meterske mere pripravljá se tudi merilo papirja po desetičnej sestavi. Tako bode imela 1 bala 10 rizem po 10 bukev, vsake bukve po 10 snopičev, a vsak snopič po 10 pól papirja.

Kratkočasnice.

* Janez pride v štacuno in si kupi nove hlače za 3 glđ. Domov gredé si očita, da si je preslabe hlače kupil. Vrne se nazaj in si izbere hlače, ki so veljale 9 glđ. A ker nema več denarjev nego samo še 3 gl., reče štacunarju: „3 gl. sem vam užé poprej plačal in tukaj imate hlače nazaj, ki so vredne tudi 3 gl.; priložim vam še 3 gl. in tako so hlače plačane z devetimi goldinarji.

* Dva brata sta si večkrat dopisovala. Prvi, ki je malo časa v šolo hodil, pisal je tako slabo, da je drugi komaj čital njegovo pismo. Poprime ga o nekej priložnosti zaradi tega in mu reče: „Andreje! piši mi drugikrat vsaj toliko razločno, da bom mogel čitati tvoje pismo.“ — Andreje mu odgovori: „veš kaj? jaz sem se učil pisati, a ti se uči čitati.“

* Peljaje se po železnici iz Ljubljane do Rakeka, ustavi se vlak na postaji v Logatci jedno minuto. Ko vlak zopet odrine, stopi v voz konduktér, ki nij znal dobro slovenskega jezika, in vpraša: „ali je kater tukaj not frišen pršu?“ — „Gospod!“ oglasi se neki kmet, „meni je užé „frišno“, zebe me, da si sem dobro oblečen.“

S. P.

Národne ugánke.

- 1) Večji sem od vola in konja, grenkejši sem nego pelin, a slajši nego med. Kdo sem?
- 2) Kapico imam, a glave nemam. Kdo sem?
- 3) Nosim le takrat, kadar me drugi nosijo.
- 4) Kdo hodi narobe v hlačah?
- 5) S čim je naš zvonik pokrit?
- 6) Kdo zmirom kaže, a sam nič ne zná?
- 7) Fik, fak, na un' stran' je ravn' tak?
- 8) Gori raste doli kima, pa rudeče hlače ima?

(Odgonetke ugánek v prihodnjem listu.)

Slovstvene novice.

* Uzroci kratkovidnosti učenika (učencev). Po dr. A. Treichleru priredio A. Hajdenak, učitelj na kralj. vježbaonici v Zagrebu. Ciena 20 novč. U Zagrebu 1876. — Tako se imenuje najnovjša knjižica, ki jo je na svoje troške izdal trudoljubivi gosp. A. Hajdenak, ki je užé marsikaj koristnega napisal za hrvatsko šolstvo in hrvatsko mladino. Knjižica obravnava vzroke kratkovidnosti šolskih otrok, zato je gorko priporočamo tudi našim slovenskim učiteljem, ki so hrvatskega jezika zmožni. T.

Posebno priznanje.

Urednik „Vrtčev“ je prejel od razstavne sodnije za učne pripomočke v Gorici dve priznanici: prvo v posebno priznanje za „Vrtce“ in za druge mladini primerne spise, a drugo za muzikalne priloge „Vrtčeve“.

Zahvala.

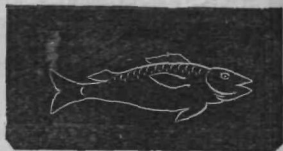
Vsem svojim dobrim součencem, a še posebno gg. učiteljem izrekam pristrčno zahvalo, ker so mojega preljubeznjivega bratca Tončka spremili k večnemu pokoju na pokopališče.

V Mozirji, 16. marca 1876.

Janez Goričar.

LISTNICA. Nekaterim gg. naročnikom in pisateljem: Nefrankovanih ali premalo frankovanih listov „Vrtčevo uredništvo“ ne sprejema in naj bi bili ti listi od kogar koli. „Vrtce“ še nij v tako ugodnem materialnem stanju, da bi mogel za nefrankovane liste poštno kazen plačevati. — Jož D. uč. v K.: Naročnino za 1876. leto smo prijeli in vam 40 kr. vpisali za prihodnje leto. — Pr. J. žup. na Robu: Poslali nam ste 40 kr. preveč, ki vam je smo vpisali v čep za prihodnje leto. I. C. v M.: Spis nam je všeč; izvolite nadaljevati!

Obrazec za risanje.

Denašnjemu listu je priložena muzikalna priloga.

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšić. — Tiskala Klein in Kovač (Eger) v Ljubljani.